

Raadsvoorstel

Raadsvergadering van 26 september 2017

Datum coll.besl.	25 juli 2017
Voorstel van	A.J.M. Braakman
Telefoonnr.	0224 – 210588
Registratienr.	17.046933
Onderwerp	Inzet overschot sociaal domein 2016 en extra middelen sociaal domein meicirculaire 2017

Publiekssamenvatting

Bij behandeling van de tweede tussenrapportage 2016 was duidelijk dat het jaar werd afgesloten met een overschot binnen het Sociaal Domein. De raad heeft het college gevraagd te komen met een voorstel hoe het overschot in te zetten. Het voorstel is tot stand gekomen in overleg met de raadsfracties, kern- en ketenpartners die betrokken zijn bij de uitvoering. Dekking voor initiatieven uit het voorstel worden gefinancierd uit het overschot Sociaal Domein en de extra middelen uit de meicirculaire.

Gevraagde besluit

- te besluiten het overschot sociaal domein 2016 in te zetten voor de zorg, conform dit voorstel,
- te besluiten de structurele extra middelen sociaal domein genoemd in de zogenaamde meicirculaire in te zetten conform dit voorstel.

Aanleiding

Bij de behandeling van de tweede tussenrapportage 2016 was duidelijk dat het jaar zou worden afgesloten met een overschot binnen het Sociaal Domein. Desgevraagd is daar door het college toegezegd bij de behandeling van de jaarrekening 2016 (mei 2017) in de gemeenteraad de discussie te voeren over het aanwenden van het te verwachten overschot. Het college zou met een voorstel komen met alternatieven.

Hiertoe is de motie overgenomen: "...verzoekt het college een bijlage bij de jaarrekening 2016 te voegen, waarin opties benoemd worden om (een deel van) de verwachte meevaller te kunnen besteden aan het Sociaal Domein met de nadruk op zorg."

In mei 2017 is volgens afspraak een eerste discussie in de commissie Samenleving gevoerd over de inzet van het overschot. Juni jl. is een brede themabijeenkomst georganiseerd, waar ambtenaren, alle kern- en ketenpartners ideeën hebben gepitcht en gepresenteerd. Vervolgens is de raadsfracties gevraagd een prioritering aan te geven en/of zelf suggesties te doen. Al deze input is verwerkt in dit voorstel.

Bijgaand treft u een overzicht aan van de voorstellen voor besteding van het overschot 2016 en van de extra middelen sociaal domein uit de meicirculaire 2017. Het gaat om een combinatie van eenmalige impulsen, die (incidenteel) uit het overschot bekostigd kunnen worden, en nieuwe initiatieven die we structureel uit de extra middelen uit het gemeentefonds (meicirculaire) bekostigen. Ook zijn er onderwerpen toegevoegd waarvoor structurele bekostiging nodig is, te weten: structurele dekking verhoogde uitgaven Wet sociale werkvoorziening (WSW), gevolgen evaluatie subsidiebeleid, verhoging budgetsubsidie Mee&de Wering (maatschappelijk werk) en WonenplusWelzijn

(ondersteuning van vrijwilligers), harmonisatie tarieven binnensporten (gymzalen, sportzalen, sporthallen) en nieuw museumbeleid.

Belang

De middelen worden ingezet ten behoeve van alle inwoners uit de gemeente Schagen.

Centrale vraag

Hoe kan het overschot sociaal domein 2016 en de extra middelen genoemd in de meicirculaire ten behoeve van het sociaal domein op een verantwoorde wijze worden ingezet voor de inwoners van de gemeente Schagen, waarbij rekening wordt gehouden met de aandachtspunten van de raadsfracties en van de kern- en ketenpartners die bij de uitvoering betrokken zijn?

Beoogd maatschappelijk resultaat

Met dit voorstel willen wij binnen onze invloedssfeer als gemeente maximaal bijdragen aan het geluk van onze inwoners, waarbij we aansluiten bij de beoogde resultaten van de begroting, hoofdstuk sociaal domein. Welke resultaten dit zijn, leest u in de eerste kolom van het overzicht dat als bijlage is toegevoegd aan dit voorstel.

Kader

Het 3D (drie decentralisaties) Beleidsplan en de jaarrekening 2016 (motie jaarrekening 2016) vormen de belangrijkste kaders voor dit voorstel. In het 3D beleidsplan is opgenomen dat we integraal werken, zowel binnen het sociaal domein als in verbinding met het economisch domein. Belangrijk uitgangspunt is: "In Schagen valt niemand tussen wal en schip". Dit betekent dat wij aan de ene kant de zelfredzaamheid en eigen kracht van de inwoners maximaal stimuleren (bevordering en ondersteuning van informele zorg), en tegelijkertijd zorgen dat degenen die dat nodig hebben, kunnen rekenen op een goed sociaal vangnet dat maximaal aansluit op de werkelijke behoeften en waarbinnen zoveel mogelijk maatwerk wordt geboden.

Argumentatie

Binnen bovengenoemde kaders doen we als gemeente al veel om ervoor te zorgen dat onze inwoners in alle fasen van hun leven de mogelijkheden én de stimulans krijgen om mee te doen in de samenleving, zoals je dat mag verwachten van een 'Age friendly community'. Daarom is bijvoorbeeld ons jeugdbeleid er in alle facetten op gericht dat ieder kind in Schagen veilig en gezond kan opgroeien, zich onderdeel weet van een gemeenschap en zijn of haar talenten volop kan ontwikkelen. En daarom ook is ons ouderenbeleid erop gericht om het groeiende aantal senioren niet alleen een veilige en gezonde leefomgeving te bieden, waarin ze zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven, maar ook voldoende voorzieningen om een sociaal actief leven te leiden.

Dit doen wij door breed in te zetten en de verbinding te zoeken met alle domeinen: buitenruimte en bebouwing, vervoer, huisvesting, sociale participatie, respect en sociale inclusie, maatschappelijke participatie en werk, communicatie en informatie en maatschappelijk ondersteuning en zorg. Met ons beleid en in de uitvoering van ons dagelijks werk zetten we ons in om eenzaamheid te voorkomen, om sociale activering en het gevoel van verbondenheid in de buurt te bevorderen, te zorgen dat mensen van alle leeftijden dicht bij huis kunnen sporten, elkaar kunnen ontmoeten, kunnen genieten van kunst, cultuur en natuur. We zetten hierop in vanuit de overtuiging dat dit alles bijdraagt aan de kwaliteit van leven, het geluk, van onze inwoners.

Al deze elementen komen dan ook terug in de voorstellen waarvoor we het overschot sociaal domein 2016 willen inzetten. Een overzicht van deze voorstellen treft u in de bijlage aan.

Verantwoordelijkheid gemeente en andere partijen

Als wij zeggen dat we als gemeente willen bijdragen aan het geluk van onze inwoners, dan realiseren we ons uiteraard dat onze invloed daarin niet onbeperkt is. Het gaat erom dat we binnen onze invloedssfeer, daar waar we een rol kunnen spelen of een verantwoordelijkheid hebben, belangrijke aspecten van het leven van onze inwoners in positieve zin beïnvloeden. Zorg is er daar één van. Bij de inrichting van het zorglandschap in Nederland heeft de overheid verschillende partijen verantwoordelijk gesteld: zorgverzekeraars, zorgkantoren en gemeente. Ieder heeft daarin zijn eigen verantwoordelijkheid. De kunst is de verbinding en samenwerking optimaal te bereiken. In het voorstel voor de besteding van het overschot zetten we in op de taken waarvoor we als gemeente verantwoordelijk zijn. Waar nodig zoeken we de verbinding en samenwerking met de andere genoemde partijen om voor onze inwoners het best mogelijke resultaat te halen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan meer persoonlijke aandacht en tijd per thuiszorgcliënt en valpreventie.

Aansluiting van het voorstel bij de inbreng vanuit de raadsfracties

Op de pitches van de thema-avond op 6 juni hebben we van raadsleden van verschillende fracties veel constructieve reacties ontvangen. We hebben deze verwerkt in onze voorstellen. Op hoofdlijnen vermeld zijn dit de navolgende aandachtspunten:

Communicatie

Goede, laagdrempelige en vraaggerichte communicatie met inwoners moet ertoe bijdragen dat inwoners gemakkelijker de weg weten te vinden in het woud van diensten en voorzieningen die wij ze te bieden hebben om deze daadwerkelijk goed te benutten. Deels vindt dit nu ook plaats binnen de onlangs gelanceerde campagne van de gemeente 'Samen werken aan geluk,' waarin diensten en voorzieningen van de gemeente op een laagdrempelige manier onder de aandacht van inwoners worden gebracht, in pagina grote stripverhalen in kranten en op sociale media. In het overzicht dat u als bijlage aantreft, treft u een voorstel aan voor verdere verbetering van de communicatie met inwoners.

Ontmoetingen faciliteren

Herhaaldelijk werd het voorkomen en bestrijden van eenzaamheid als punt van aandacht genoemd, met name door het faciliteren van ontmoetingen, bijvoorbeeld in de vorm van huiskamers. Inmiddels krijgt dit zijn plek in de pilot in Callantsoog, Petten en 't Zand, waarin een woon-zorg-welzijn concept wordt ontwikkeld, dat ook in andere kernen kan worden uitgerold. Vooral de samenwerking met de Woonzorggroep Samen, de wooncompagnie en de zorgverzekeraar is hier essentieel.

Langer zelfstandig thuis wonen voor senioren

Een gedeeld aandachtspunt van verschillende partijen is het treffen van concrete maatregelen om ouderen werkelijk in staat te stellen op een veilige en prettige manier zelfstandig te blijven wonen. Deels doen we hier al veel aan, deels treft u in de bijlage voorstellen voor extra inzet. Bijvoorbeeld in de vorm van huisbezoeken voor 75+ers, mantelzorg op maat (respijtzorg), het afschaffen van de eigen bijdrage voor dagbesteding en begeleiding, meer indicatie waar nodig, zodat de hulp zich niet tot de hoogst noodzakelijke handelingen hoeft te beperken en valpreventie. Daarnaast doen wij in de bijlage een voorstel om in nauwe samenwerking met het Gehandicapten Platform Schagen (GPS) de fysieke omgeving in de nabijheid van woonzorg complexen onder de loep te nemen en waar nodig verbeteringen aan te brengen om onze gemeente rolstoel- en rollatorvriendelijker te maken. Specifiek voor dementerenden is ook aandacht. Dit doen wij door taboedoorbreking, kennisdeling en deskundigheidsbevordering. Signalering gebeurt door de professionals die bij de mensen thuis de zorg verlenen. Zij kunnen het wijkteam op de hoogte brengen als zij zich zorgen maken over cliënten. In de afspraken met de aanbieders is vastgelegd welke werkwijze zij moeten volgen. Ook met de wijkverpleegkundigen die de thuiszorg leveren en de consultants van het wijkteam zijn goede afspraken gemaakt over de afstemming van de zorg. Hierover hebben zij regelmatig overleg.

Burgerparticipatie

Meer betrokkenheid van inwoners bij ons beleid, meer ruimte voor initiatieven van inwoners en verbetering van de ondersteuning van dorpsraden als 'ogen en oren van de dorpen'. Deze boodschap halen we uit de reacties van de raadsleden. Dit ziet u in verschillende voorgestelde activiteiten terug. Enerzijds in de vorm van enquêtes en andere vormen van consultatie van en samenwerking met inwoners, dorps- en adviesraden bij het evalueren en ontwikkelen van beleid en dienstverlening. Anderzijds door de dorpsraden financieel in positie te brengen om burgerinitiatieven te stimuleren en te realiseren.

Aandacht voor Mantelzorg

Verschillende fracties vestigden de aandacht op mantelzorg. Dit onderwerp ziet u dan ook terug in de voorgestelde activiteiten in de bijlage. De evaluatie van het mantelzorgbeleid is in volle gang, met consultatie van de doelgroep zelf en in nauwe samenwerking met het Mantelzorgcentrum. Presentatie van de uitkomsten en aanbevelingen vindt in november plaats. Respijtzorg is onderdeel van de mantelzorgondersteuning en kan worden versterkt door meer communicatie hierop in te zetten, hetgeen deels al is opgepakt maar continue aandacht vergt. De hospicezorg wordt ondersteund door de afspraken over de continuering van hulp bij het huishouden. Meer tijd voor de hulp bij het huishouden, waardoor meer aandacht voor de inwoner mogelijk is, is mogelijk indien dit door de wijkteamconsultanten noodzakelijk wordt geacht. Dit is structureel onderdeel van hun werkproces. Dagbesteding en begeleiding worden laagdrempeliger door het afschaffen van de eigen bijdrage.

Jeugd

Omdat niet alleen het aantal senioren toeneemt (vergrijzing), maar tegelijkertijd het aantal jongeren afneemt (ontgroening), zorgen we ervoor dat de processen die horen bij het vervullen van onze taak op het gebied van de jeugdhulp op orde krijgen. Wij zijn klaar voor de transformatie en gaan hier gericht vorm aan geven.

De activiteiten zijn voor kwetsbare jongeren die net dat beetje extra ondersteuning nodig hebben waar nu nog geen passend aanbod is. De pilots 'toekomstplan', 'Aanpak kwetsbare jongeren' en 'buurtgezinnen' richten zich op het verbeteren van de samenwerking en het ontwikkelen van nieuw aanbod daar waar dat nodig is.

Sport en beweging en bestrijding van overgewicht

Verschillende raadsleden vroegen aandacht voor het belang van sport en beweging en de bestrijding van obesitas. Sport en beweging is vorm gegeven in het subsidiebeleid. Een voorstel naar aanleiding van de evaluatie voor aanpassing van dit beleid wordt gedaan in de gemeenteraad van november.

Omdat 'jong geleerd, oud gedaan' is, blijven we de komende jaren investeren in het project "Jongeren op gezond gewicht (JOGG)", waarmee het plezier in bewegen en het maken van gezonde keuzes met de paplepel wordt ingegoten bij (ouders, verzorgers en onderwijzers van) kinderen vanaf de geboorte tot en met de middelbare school. Onderdeel van het voorstel is de inzet van een diëtiste op de 24 scholen ter voorkoming van overgewicht (bewustwording, screening en ondersteuning aan ouders).

Maatschappelijk draagvlak

Zoals aangegeven, zijn de ideeën die in het voorstel zijn opgenomen gepitcht door ambtenaren, kern- en ketenpartners op de themabijeenkomst begin juni. Hierbij waren ook de leden van de verschillende adviesraden aanwezig, die later hebben aangegeven achter de ideeën die zijn aangedragen te staan. De fracties hebben vervolgens suggesties kunnen doen, die in dit voorstel zijn verwerkt.

Het structurele voorstel over de eigen bijdrage is voorgelegd aan de WMO-adviesraad die hierover een positief advies heeft uitgebracht. Wij nemen het advies niet over, maar gaan voor volledige afschaffing van de eigen bijdrage. Wij achten het risico beheersbaar. In 2019 vindt een evaluatie plaats over de effecten van het afschaffen van de eigen bijdrage.

Financiële consequenties

Uw raad heeft bij de jaarrekening 2016 besloten het batig saldo op het sociaal domein 2016 ter hoogte van afgerond € 2,9 mln. in te willen zetten voor eenmalige projecten/activiteiten in het sociaal domein. Daarbij heeft uw raad tevens aangegeven om voor de meer structurele projecten/activiteiten in de (meerjaren)begroting dekking te zoeken. Tevens is met uw raad afgesproken ook de extra middelen voor het sociaal domein uit de meicirculaire 2017 hierin mee te nemen. Conform deze meicirculaire is er voor het sociaal domein structureel een bedrag beschikbaar van ongeveer € 0,85 mln. in 2018 olopend naar € 1,1 miljoen in 2021.

Wij hebben eerst gekeken welke ontwikkelingen, projecten en/of activiteiten structurele financiële consequenties hebben. Hiervoor is het voorstel deze te dekken uit de extra middelen sociaal domein uit de meicirculaire 2017. Daarnaast zijn er ook andere ontwikkelingen waarvan wij voorstellen deze uit deze middelen te financieren. In de bijlage vindt u hiervan een overzicht. Hiervan uitgaande stellen wij voor de extra middelen sociaal domein uit de meicirculaire 2017 als volgt in te zetten:

Onderdeel*	Bedragen in € 1.000					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beschikbaar budget	395	852	861	946	1.141	1.141
- Structurele dekking WSW		-150	-273	-372	-372	-372
- Structureel (additioneel) dekken:						
- Afschaffen eigen bijdrage Wmo		-110	-110	-110	-110	-110
- Invoeren ouderenkakket		-130	-130	-130	-130	-130
- Obesitas		-160	-160	-160	-160	-160
- Uitbreiding kindpakket met doelgr. 0-4 jaar		-20	-20	-20	-20	-20
- Ophogen budgetsubsidies MEE en		-120	-120	-120	-120	-120

WPW						
- Extra middelen n.a.v. evaluatie subsidiebeleid		-87	-87	-87	-87	-87
- Museumbeleid (o.a. harmonisatie)		-50	-50	-50	-50	-50
- Harmonisatie tarieven binnensport incl. gymzalen		-75	-75	-75	-75	-75
saldo	395	-50	-164	-178	17	17
- Dekking incidenteel tekort 2018 t.l.v. 2017	-50	50				
- Dekking incidenteel tekort 2019 t.l.v. 2017	-164		164			
- Dekking incidenteel tekort 2020 t.l.v. 2017	-178			178		
Eindsaldo	3	0	0	0	17	17

* een uitgebreide beschrijving van de verschillende onderwerpen is in de bijlagen opgenomen

Zoals u kunt zien is de dekking in 2018, 2019 en 2020 niet sluitend. Wij stellen voor om de extra middelen uit de meicirculaire sociaal domein voor het jaar 2017 in te zetten om de fluctuaties en ingroei in 2018, 2019 en 2020 op te vangen. Vanaf 2021 is daarmee de dekking sluitend.

Hierboven is te zien dat de onderdelen "afschaffen eigen bijdrage Wmo", "invoeren ouderenpakket" en "obesitas" nu structureel zijn gedekt via de meicirculaire en dat deze niet meer hoeven te worden gefinancierd uit de € 2,9 mln. overschot 2016 (zoals oorspronkelijk aan uw raad was aangegeven). Wij zullen deze dan ook niet meer meenemen in de voorstellen voor de inzet van genoemde € 2,9 mln.

Met betrekking tot de "eigen bijdrage Wmo", "ouderenpakket en uitbreiding kindpakket" en "museumbeleid" leggen wij tegelijkertijd met dit raadsvoorstel separate raadsvoorstellen ter besluitvorming voor aan uw raad. In dit raadsvoorstel is de (additionele) dekking voor deze raadsvoorstellen meegenomen. De wijze waarop deze middelen zullen worden ingezet treft u in de drie genoemde separate raadsvoorstellen aan. Het betreft respectievelijk een structureel bedrag van € 110.000 (eigenbijdrage Wmo), € 130.000 (ouderenpakket), € 20.000 (uitbreiding kindpakket) en € 50.000 (museumbeleid).

Ten aanzien van de harmonisatie van de tarieven binnensportaccommodaties (sporthallen, sportzalen en gymzalen) loopt momenteel een inventariserend onderzoek. Op basis daarvan zullen wij in overleg met de stichtingen die binnensportaccommodaties beheren en de SportAdviesRaad Schagen (SARS) in het najaar met voorstellen komen hoe wij aan deze harmonisatie invulling wensen te geven. Vooralsnog reserveren wij hiervoor een bedrag van € 75.000 structureel met ingang van 2018.

Met betrekking tot de inzet van de € 2,9 mln. overschot sociaal domein 2016 stellen wij voor deze als volgt in te zetten:

Onderdeel*	Bedragen in € 1.000
	2018-2022
Beschikbaar budget	2.900
- Buurtgezinnen	-50
- Pilot Callantsog, Petten, 't Zand ("Huiskamer", "leefbaarheid", etc.)	-100
- Communicatie sociaal domein incl. bijdrage aan gemeentelijke campagne en age friendly community	-100
- Dementievriendelijke gemeente	-100
- Ontwikkelen en implementeren methodiek "Toekomstplan 18-/18+"	-100
- Aanpak kwetsbare jongeren 18-27 jaar	-100
- Ontwikkelbudget Urban Data Center	-100
- Lokaal cultuurfonds te beheren door KCARS (eenmalige storting)	-200
- Stimuleringsfonds Initiatieven: "open club", "initiatieven inwoners/dorpsraden/verenigingen", "eenzaamheid"	-250
- Tijdelijke extra inzet wijkteams (basis op orde)	-250
- Aanpassingen fysieke omgeving rond woon/zorgcomplexen	-250
Saldo	1.300

-	Inzetten restant t.b.v. reserve maatschappelijk nut	-1.300
	Eindsaldo	0

* een uitgebreide beschrijving van de verschillende onderwerpen is in de bijlagen opgenomen

Zoals u kunt zien wordt niet de gehele € 2,9 mln. overschot sociaal domein 2016 ingezet voor nieuwe eenmalige projecten/activiteiten in het sociaal domein. In lijn met eerdere besluitvorming door uw raad met betrekking tot incidentele meevallers stellen wij daarom voor het resterende eenmalige bedrag van € 1,30 mln. te storten in de reserve maatschappelijk nut ("openbaar gebied"). De bestaande voorziening voor eventuele tegenvaller in het Sociaal Domein blijft in stand. Hierin zit € 1,2 mln..

Voor een meer gedetailleerd overzicht van bovenstaande inzet van middelen wordt verwezen naar de desbetreffende inhoudelijke en/of financiële bijlagen.

Communicatie van het besluit

Bij het verzenden van dit voorstel aan de raad brengen we een persbericht naar buiten waarin we het doel van dit voorstel duiden. In dit eerste persbericht maken we duidelijk dat uw raad zich nog over het voorstel zal buigen en een besluit zal nemen.

In tweede instantie, als het voorstel door de raad wordt goedgekeurd, vestigen we opnieuw de aandacht van de pers hierop. Daarnaast zetten we de inhoud van het aangenomen voorstel dan uiteen in een advertentie binnen het stramien van de campagne 'Samen werken aan geluk'

Realisatie van het besluit

Na besluitvorming worden de verschillende werkzaamheden ter hand genomen en afspraken gemaakt met de verschillende kern- en ketenpartners die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering. De commissie Samenleving zal zoals gebruikelijk geïnformeerd worden over de implementatie van de diverse voorstellen.

Gelet op het vorenstaande, stellen wij u voor bijgaand besluit vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen,

gemeentesecretaris

burgemeester

De heer N.H. Swellengrebel

Mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen

Gepubliceerde bijlagen:

- Overzicht projecten/activiteiten inzet meicirculaire 2017 sociaal domein en rekeningoverschot 2016 sociaal domein
- Advies WMO-adviesraad